

Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

- **o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw.**

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy panią poseł Joannę Borowiak.

(-) Waldemar Andzel; (-) Ryszard Bartosik; (-) Barbara Bartuś; (-) Joanna Borowiak; (-) Kazimierz Choma; (-) Zbigniew Dolata; (-) Przemysław Drabek; (-) Jan Duda; (-) Barbara Dziuk; (-) Jarosław Gonciarz; (-) Piotr Kaleta; (-) Henryk Kowalczyk; (-) Krzysztof Janusz Kozik; (-) Leonard Krasulski; (-) Marta Kubiak; (-) Krzysztof Lipiec; (-) Marcin Porzucek; (-) Sławomir Skwarek; (-) Marek Suski; (-) Ryszard Terlecki; (-) Tomasz Zieliński.

U S T A W A

z dnia 2020 r.

o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw

Art. 1. W ustawie z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. poz. 374, z późn. zm.¹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) po art. 15m dodaje się art. 15m¹ w brzmieniu:

„Art. 15m¹. 1. W okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii oraz w okresie 12 miesięcy po ich odwołaniu, minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego może przeznaczać środki budżetu państwa z części, której jest dysponentem, na wsparcie finansowe twórców i artystów w postaci pomocy socjalnej.

2. Wsparcie finansowe może zostać udzielone, w przypadku gdy działalność osób, o których mowa w ust. 1, jest działalnością kulturalną objętą mecenatem państwa w przepisach wykonawczych wydanych na podstawie art. 9a ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej.

3. Wsparcia finansowego może udzielić minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego albo wyznaczona przez niego państwowa instytucja kultury.

4. Wsparcia finansowego udziela się na wniosek osoby, o której mowa w ust. 1, złożony do urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego albo wyznaczonej przez niego państwowej instytucji kultury.

¹⁾ Zmiany niniejszej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2020 r. poz. 567, 568, 695, 875, 1086 i 1106.

5. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki uzyskiwania wsparcia finansowego, w tym maksymalną wysokość tego wsparcia, dane, które wniosek, o którym mowa w ust. 4, powinien zawierać, tryb składania tego wniosku oraz przekazywania środków, biorąc pod uwagę okres, przez który obowiązuje stan zagrożenia epidemicznego albo stan epidemii, zakres ograniczeń, zakazów i nakazów, o których mowa w art. 46 ust. 4 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, priorytety społeczne oraz konieczność zapewnienia ciągłości realizacji zadań, na które przeznaczane są środki budżetu państwa z części, której jest dysponentem.”;

Art. 2. W ustawie z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 568, 695, 1086 i 1262) w art. 65 po ust. 28 dodaje się ust. 29 - 31 w brzmieniu:

„29. Rada Ministrów określi, w drodze uchwały, zasady rozdziału i przekazywania wsparcia pochodzącego ze środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 dla samorządowych instytucji artystycznych w rozumieniu art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. z 2020 r. poz. 194), organizacji pozarządowych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2020 r. poz. 1057) prowadzących działalność w dziedzinie teatru, muzyki lub tańca oraz przedsiębiorców w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców (Dz.U. z 2019 r. poz. 1292 i 1492 oraz z 2020 r. poz. 424 i 1086) prowadzących działalność gospodarczą w dziedzinie teatru, muzyki lub tańca, zakres, sposób i termin przedstawiania informacji o wykorzystaniu wsparcia oraz sposób udzielania wsparcia przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego lub przez wskazane państwowe instytucje kultury podległe ministrowi właściwemu do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

30. Wsparcie, o którym mowa w ust. 29, jest udzielane jako pomoc operacyjna na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego zgodnie z art. 53 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem

wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014, str. 1, z późn. zm.²⁾).

31. Szczegółowe zasady udzielania pomocy określa uchwała Rady Ministrów, o której mowa w ust. 29.”.

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie po upływie 7 dni od dnia ogłoszenia.

²⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz.Urz. UE L 329 z 15.12.2015, str. 28, Dz.Urz. UE L 149 z 07.06.2016, str. 10, Dz.Urz. UE L 156 z 20.06.2017, str. 1, Dz.Urz. UE L 236 z 14.09.2017, str. 28 oraz Dz.Urz. UE L 26 z 31.01.2018, str. 53.

UZASADNIENIE

1. Cel i potrzeba ustawy

W dniu 8 marca 2020 r. weszła w życie ustawa z dnia 2 marca o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (dalej: specustawa). Koncentrowała się ona na regulacjach z zakresu zapobiegania oraz zwalczania zakażenia i rozprzestrzeniania się choroby zakaźnej u ludzi, wywołanej wirusem SARS-CoV-2. W chwili przyjmowania ww. regulacji nie były znane rzeczywiste skutki kryzysu w obszarze kultury wywołanego wybuchem pandemii. Kryzys w branży oraz jego skutki ekonomiczne mają większy zasięg od wstępnie szacowanego. Analizy te zmuszają do podjęcia działań, które wzmocnią pierwotnie zakładaną pomoc skierowaną do podmiotów oraz przedstawicieli zawodów branżowych tj. artystów i twórców.

Wobec powyższego istnieje potrzeba wprowadzenia kolejnych, szczególnych rozwiązań mających na celu przeciwdziałanie negatywnym skutkom gospodarczym powyższej sytuacji. Przedkładany projekt ustawy pozwoli na uruchomienie nadzwyczajnych instrumentów wspierających samorządowe instytucje artystyczne, przedsiębiorców, organizacje pozarządowe oraz osoby fizyczne wykonujące zawody twórcze lub artystyczne. Projekt ten dokonuje zmian w specustawie oraz w ustawie z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 568, 695, 1086 i 1262).

2. Projektowane zmiany

Dodawany art. 15m¹

W dodawanym przepisie art. 15m¹ wprowadza się możliwość przyznawania wsparcia finansowego twórców i artystów w postaci pomocy socjalnej przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, ze środków budżetu państwa, dla których jest dysponentem, w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii oraz w okresie 12 miesięcy po ich odwołaniu. Obecnie pomoc socjalna dla twórców i artystów przyznawana jest na podstawie art. 87 ust. 4 pkt. 4 ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych (Dz.U. z 2019 r. poz. 847, z póź. zm). Źródłem pochodzenia środków przeznaczanych na ten cel jest utworzony na podstawie art. 87 ust. 1 ww. ustawy państwowy fundusz celowy – Fundusz Promocji Kultury. W związku z wysokim zainteresowaniem tą formą pomocy – zachodzi konieczność wprowadzenia odrębnej podstawy prawnej dla wydatkowania środków budżetowych będących w dyspozycji ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego. Proponowane rozwiązanie umożliwia udzielanie wsparcia finansowego przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego albo wyznaczoną przez niego państwową instytucję kultury, które będzie następowało na podstawie złożonych wniosków, odpowiednio do urzędu obsługującego ministra albo wyznaczonej przez niego państwowej instytucji kultury.

Przepis art. 2

W celu przeciwdziałania skutkom społeczno-gospodarczym COVID-19 w zakresie działalności kulturalnej prowadzonej przez samorządowe instytucje artystyczne, organizacje pozarządowe

oraz podmioty prowadzące działalność gospodarczą w dziedzinie teatru, muzyki lub tańca, w szczególności w zakresie zapewnienia ciągłości działalności artystycznej w kontekście przepisów zakazujących wszelkich form działalności artystycznej z udziałem publiczności (w mocy od 12.03 2020 do 05.06.2020), a następnie ograniczających udział widowni do maksimum 50% miejsc (w mocy od dnia 06.06. 2020 do chwili obecnej), w celu ochrony zagrożonych miejsc pracy, finansowanych przez podmioty prowadzące działalność kulturalną w obszarze teatru, muzyki lub tańca, a także w celu wsparcia tychże podmiotów w zakresie finansowania koniecznych działań i wydatków zmierzających do podniesienia warunków bezpieczeństwa prowadzonej działalności kulturalnej o charakterze artystycznym, w art. 65 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw wprowadza się ust. 29 - 31, na mocy których Rada Ministrów odrębnym aktem określi warunki wsparcia finansowego udzielanego podmiotom prowadzącym działalność kulturalną o charakterze artystycznym, w obszarze teatru, muzyki lub tańca z tytułu przeciwdziałania skutkom COVID -19.

W okresie od dnia 12 marca 2020 r. do dnia 5 czerwca 2020r. obowiązywał zakaz prowadzenia działalności twórczej w formach zbiorowych, tj. z udziałem publiczności. Od dnia 6 czerwca 2020 r. możliwe jest prowadzenie działalności twórczej związanej z wszelkimi zbiorowymi formami kultury i rozrywki pod warunkiem udostępnienia nie więcej niż połowy liczby miejsc na widowni oraz przestrzegania norm sanitarnych. Z uwagi na trwający stan epidemii, faktyczny udział widzów lub słuchaczy w czerwcu 2020 r. był niższy niż dopuszczalne 50% widowni, co doprowadziło do znacznego obniżenia przychodów z działalności statutowej (bilety) oraz przychodów dodatkowych (najmy, sprzedaż usług), pogarszając w sposób trwały sytuację finansową podmiotów i stanowiąc zagrożenie dla ciągłości prowadzonej przez nie działalności artystycznej, dla stabilności miejsc pracy oraz dla możliwości wdrażania niezbędnych działań w ramach zapewnienia bezpieczeństwa pracy i udziału publiczności w wydarzeniach artystycznych w warunkach epidemii.

Stan aktualny oraz prognozy uczestnictwa społeczeństwa w wydarzeniach artystycznych zostały zbadane przez Narodowe Centrum Kultury, państwową instytucję kultury, i zostały upublicznione pod adresem: <https://www.nck.pl/badania/aktualnosc/aktywnosc-kulturalna-po-zniesieniu-ograniczen-epidemicznych>. Badanie przeprowadzone zostało przez firmę IQS metodą CATI w dniach 1-8 czerwca 2020, na losowo-kwotowej próbie 1000 respondentów, reprezentatywnej dla ogółu Polaków ze względu na płeć, wiek (6 kategorii), wykształcenie (3 kategorie), wielkość miejscowości zamieszkania (4 kategorie) i województwo. Próba została skonstruowana za pomocą rozkładów cech demograficznych pochodzące z baz danych GUS. Rozkłady czterech wymienionych wyżej cech były optymalizowane parami tak, by rozkład cech w każdej parze zmiennych był w maksymalnym stopniu zbliżony do danych GUS. Po zakończeniu realizacji badania wywiady zostały zważone za pomocą metody ważenia brzegowego, aby uzyskać rozkłady liczebności marginalnych maksymalnie zbliżone do znanych dla populacji (do ważenia wykorzystano dane dotyczące wieku, wykształcenia, wielkości miejscowości zamieszkania i województwa). Z badania skłonności do udziału w wydarzeniach kulturalnych wynika, że zaledwie 21% badanych wyraziło skłonność uczestnictwa z chwilą stworzenia takiej możliwości, 28% - zadeklarowało możliwość

rozważenia uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych minimum miesiąc po otwarciu, 27% - minimum 3 miesiące po otwarciu, 16% zadeklarowało całkowity brak woli uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych na obecnie dostępnych warunkach w sytuacji epidemii. Na podstawie powyższego badania należy uznać spadek przychodów własnych za stan trwały, który będzie utrzymywał się w całym czasie trwania epidemii, pogarszając trwale sytuację finansową podmiotów prowadzących działalność artystyczną.

Wobec powyższego, kierując się następującymi przesłankami:

1. potrzeba zapewnienia ciągłości działalności kulturalnej o charakterze artystycznym, prowadzonej we wszystkich formach organizacyjno-prawnych;
2. potrzeba zabezpieczenia stabilności finansowania stanowisk pracy w sektorze gospodarki narodowej *Kultura, rozrywka, rekreacja*;
3. potrzeba zapewnienia ciągłości dostępu do dóbr kultury narodowej, w tym w szczególności zapewnienia bezpiecznego uczestnictwa w wydarzeniach artystycznych z publicznością;
4. potrzeba zapewnienia warunków do tworzenia oferty kulturalnej online o odpowiedniej jakości i różnorodności;
5. realizacja prawa do bezpośredniego uczestnictwa w kulturze w tym w szczególności dla grup o szczególnych potrzebach (seniorzy, młodzież, osoby z niepełnosprawnościami);
6. realizacja potrzeb w zakresie edukacji kulturalnej dla wszystkich grup społecznych, która sprzyja podnoszeniu kompetencji ogólnych społeczeństwa i podnosi jego konkurencyjność, stanowiąc długoterminową inwestycję w kapitał ludzki polskiej gospodarki i nauki,

wprowadza się ust. 29 w art. 65 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw, stanowiący podstawę do uruchomienia mechanizmu wsparcia finansowego ze środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 w drodze uchwały Rady Ministrów.

Przewiduje się, że z chwilą przyjęcia przez Radę Ministrów przedmiotowej uchwały, podmioty wskazane w projektowanym ust.29 będą mogły ubiegać się o następujące wsparcie:

- samorządowe artystyczne instytucje kultury w wymiarze do 40% utraconych przychodów z działalności statutowej oraz dodatkowej za okres od 12.03.2020 do 31.12.2020, obliczonych na podstawie danych z analogicznego okresu roku 2019;
- przedsiębiorcy prowadzący działalność gospodarczą w sferze muzyki, teatru lub tańca i organizacje pozarządowe prowadzące działalność w sferze muzyki, teatru lub tańca w wymiarze do 50% przychodów utraconych ze sprzedaży biletów za okres od 12.03.2020 do 31.12.2020, obliczonych na podstawie danych z analogicznego okresu roku 2019.

Tryb wnioskowania, przekazywania i rozliczania uzyskanego wsparcia, w tym wzory dokumentów, zostaną szczegółowo określone w przepisach wyżej wspomnianej uchwały Rady Ministrów.

Wspomniana uchwała ureguluje również wszelkie aspekty udzielania pomocy operacyjnej na kulturę i zachowanie dziedzictwa narodowego zgodnie z art. 53 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z

rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014, str. 1, z późn. zm.).

Wykonanie przepisu powierza się ministrowi właściwemu do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego oraz wskazanym państwowym instytucjom kultury podległym ministrowi właściwemu do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

3. Informacja o zgodności projektu z prawem Unii Europejskiej

Przepisy projektowanej ustawy nie są sprzeczne z prawem Unii Europejskiej.

4. Szacowane koszty

WSPARCIE FINANSOWE TWÓRCÓW I ARTYSTÓW W POSTACI POMOCY SOCJALNEJ

Szacunkowa wielkość grupy zawodowej (średniej) „Artyści i twórcy” oraz grupy zawodowej (elementarnej) „Literaci i inni autorzy tekstów” wynosi 51 359. Brak jest dokładnych danych o liczbie artystów i twórcy w trudnej sytuacji materialnej. Przybliżeniem wielkości tej grupy może być zbiorowość osób z grup zawodowych: „Artyści i twórcy” i „Literaci i inni autorzy tekstów” znajdujących się w ewidencji urzędów pracy jako bezrobotni, pozostający bez pracy pow. 12 miesięcy, poprzednio pracujący; w końcu 2015 r. takich osób było 531. Ponadto uzyskaniem wsparcia mogą być zainteresowani artyści i twórcy, którzy nie są zarejestrowani jako bezrobotni, a znajdują się w trudnej sytuacji materialnej np. z powodu niskiego świadczenia emerytalnego czy rentowego, zdarzenia losowego czy długotrwałej choroby. **Przyjęto, iż minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego lub wyznaczona przez niego państwowa instytucja kultury w ramach projektowanego instrumentu wsparcia przeznaczy nie więcej niż 25 mln zł.**

WSPARCIE FINANSOWE PODMIOTÓW PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ ARTYSTYCZNA W DZIEDZINIE TEATRU, MUZYKI LUB TAŃCA

Wartość pomocy udzielanej na podstawie odrębnej uchwały RM wyniesie 400 mln zł, z czego kwota 50 mln zostanie przeznaczona dla branży koncertowej.

Uprawnieni: teatry i instytucje muzyczne w liczbie – 188 z czego blisko 87% ma status publiczny (163 instytucje), 92% publicznych teatrów i instytucji muzycznych jest w rękach organizatorów samorządowych (150 instytucji).

Rejestr REGON według stanu na 31 marca 2020 r. wykazuje obecność 72 466 podmiotów gospodarki narodowej w dziale 90.0 w tym 42 741 osoby prawne lub jednostki nie posiadające osobowości prawnej oraz 29 725 osób prowadzących działalność gospodarczą.

Z w/w ogólnej liczby 5 699 podmiotów należy do sektora publicznego zaś 65 910 podmiotów – do sektora prywatnego.

Przeciętna liczba pracujących w tym zatrudnionych wyrażona w etatach w roku 2018 w tym dziale gospodarki narodowej wyniosła 126 709 etatów. (*Źródło: dane GUS za lata 2018-2019*).

W branży koncertowej do uzyskania pomocy będą uprawnione podmioty świadczące usługi z zakresu zaplecza technicznego koncertów m.in. realizacji dźwięku, światła, multimediiów i scenografii.

5. Termin wejścia w życie ustawy

W projekcie zaproponowano, żeby ustawa weszła w życie 7 dni od dnia ogłoszenia.